

**ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO BŪKLĖS
2012 METŲ SAUSIO–RUGSĖJO MĖN. APŽVALGA**

Žemės ūkio produktų gamyba, supirkimas, kainos

Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn., palyginti su 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu, gyvulių ir paukščių (gyvojo svorio) paskersta 5 proc. daugiau, pieno primelžta 3 proc. daugiau, kiaušinių surinkta 8 proc. daugiau.

Žemės ūkio produktų gamyba ir supirkimas visuose ūkiuose sausio–rugsėjo mėn., tūkst. t

	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2012 m. palyginti su 2011 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
G a m y b a				
Paskersta gyvulių ir paukščių (gyvojo svorio)	220	221	233	5,4
Primelžta pieno	1 295	1 307	1 344	2,8
Surinkta kiaušinių, mln. vnt.	609	594	641	7,9
S u p i r k i m a s				
Grūdai	1 521,1	1 306,7	2 373,2	82
Rapsų sėklos	335,5	351,4	521,5	48
Bulvės	34,9	25,7	35,4	38
Daržovės	41,8	32,6	40,4	24
Vaisiai ir uogos	16,0	26,1	35,3	35
Gyvuliai ir paukščiai gyvojo svorio	169,9	169,3	178,4	5
skerdenos svorio	109,9	110,3	117,8	7
Iš jų: galvijai gyvojo svorio	57,3	55,3	54,8	-1
kiaulės gyvojo svorio	39,7	42,7	45,0	5
paukščiai gyvojo svorio	72,7	71,2	78,6	10
Natūralus pienas	974,9	997,9	1 047,2	5
Kiaušiniai, mln. vnt.	324,9	285,2	319,2	12

Šaltinis. Statistikos departamentas.

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. grūdų supirkta 2 373,2 tūkst. t arba 1,8 karto daugiau, palyginti su 2011 m. sausio–rugsėjo mėn. Gyvulių ir paukščių gyvojo svorio supirkta 178,4 tūkst. t (skerdenos svorio – 117,8 tūkst. t) arba 7 proc. daugiau, iš jų: paukščių supirkta 10 proc. daugiau, o kiaušinių supirkta 5 proc. daugiau, galvijų – 1 proc. mažiau, nei pernai tuo pačiu laikotarpiu. Natūralaus pieno supirkta 1 047,2 tūkst. t arba 5 proc. daugiau.

Per metus (2012 m. rugsėjo mėn., palyginti su 2011 m. rugsėjo mėn.) žemės ūkio produktų supirkimo kainos padidėjo 2,9 proc. Įtakos tam turėjo 5,1 proc. padidėjusios augalininkystės produktų supirkimo kainos ir 1,7 proc. – gyvulių ir gyvulininkystės produktų supirkimo kainos.

Iš augalininkystės produktų pabrango ankštiniai augalai (16 proc.), miežiai (14,7 proc.), kvietrugiai (13,8 proc.), kviečiai (12,3 proc.), augalai, skirti perdirbti (7,8 proc.), atpigo griekiai (-20,9 proc.), bulvės (-18,5 proc.), daržovės (-1,7 proc.). Iš gyvulių ir gyvulininkystės produktų labiausiai padidėjo kiaušinių (25,3 proc.), kiaušinių (21,6 proc.), galvijų (7,1 proc.), paukščių (1,3 proc.), sumažėjo natūralaus pieno (-11,9 proc.), avių ir ožkų (-18,6 proc.) supirkimo kainos.

Užsienio prekyba žemės ūkio ir maisto produktais

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. iš Lietuvos eksportuota žemės ūkio ir maisto produktų už 9 850,4 mln. Lt (20,4 proc. daugiau nei per atitinkamą 2011 m. laikotarpį), importuota – už 8 036,5 mln. Lt (14,8 proc. daugiau). Teigiamas prekybos balansas 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. sudarė 1 813,9 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 633,8 mln. Lt arba 53,7 proc.

Lietuvos užsienio prekyba žemės ūkio ir maisto produktais, mln. Lt

Rodikliai	2011 m. sausio–rugsėjo mėn.	2012 m. sausio–rugsėjo mėn.	2012 m. palyginti su 2011 m., padidėjimas, sumažėjimas (–), %	Žemės ūkio ir maisto produktų dalis visoje užsienio prekyboje, proc.	
				2011 m.	2012 m.
Eksportas	8 180,7	9 850,4	20,4	16,0	17,4
Importas	7 000,6	8 036,5	14,8	12,0	12,8
Balansas	1 180,1	1 813,9	53,7	x	x

Šaltinis. Statistikos departamentas.

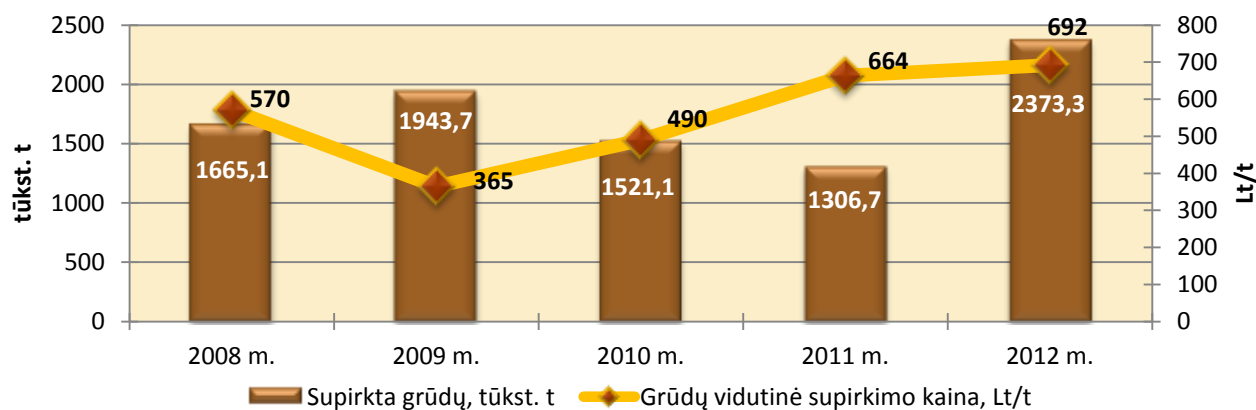
2012 m. sausio–rugsėjo mėn. žemės ūkio ir maisto produktų eksportas sudarė 17,4 proc. viso prekių eksporto, o palyginti su atitinkamu 2011 m. laikotarpiu, jo dalis padidėjo 1,4 procentinio punkto. Importas sudarė 12,8 proc. viso importo, jo dalis padidėjo 0,8 procentinio punkto.

Grūdų sektorius

Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. iš Lietuvos grūdų augintojų supirkta 2,37 mln. t grūdų (įskaitant ankštines) už 1,65 mlrd. Lt.

Palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, grūdų supirkta net 1,07 mln. t daugiau, o supirktų grūdų vertė padidėjo 90 proc. arba apie 0,8 mlrd. Lt.

Grūdų supirkimas ir supirkimo kainos sausio–rugsėjo mėn.

Šaltinis. Statistikos departamentas.

Ūkininkų ir kitų gyventojų ūkiuose išauginti grūdai sudarė 76,8 proc. viso supirkto grūdų kiekio.

Per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. iš Lietuvos išvežta 799,2 tūkst. t javų grūdų už 667,6 mln. Lt ir 266,8 tūkst. t rapsų už 440,3 mln. Lt, t. y. per devynis šių metų mėn. eksportuotų grūdų ir rapsų vertė siekia 1,1 mlrd. Lt, iš jų šiųmečio derliaus eksportuotų grūdų ir rapsų vertė siekia 655 mln. Lt arba apie 60 proc. bendros eksportuotų produktų vertės. Palyginti su praėjusiais metais, javų grūdų eksportas padidėjo apie 13 proc., o jų vertė – penktadaliu. Eksportuotų rapsų kiekiai ir jų vertė padidėjo maždaug trečdaliu.

Net 76 proc. per sausio–rugsėjo mėn. eksportuotų grūdų sudarė kviečiai, o vežami jie buvo įvairiausiomis kryptimis – į Saudo Arabiją, Iraną, Nigeriją, Švediją, Norvegiją, Vokietiją. Rapsai buvo vežami tik į kitas ES valstybes, daugiausia – Belgiją, Vokietiją, Lenkiją.

Per sausio–rugsėjo mėn. į Lietuvą įvežta 236,6 tūkst. t javų grūdų už 166,6 mln. Lt. Kaip ir ankstesniais metais, daugiausia į šalį įvežta kukurūzų – 72,2 tūkst. t (30 proc.), tačiau nemažai įvežta kviečių (67,3 tūkst. t) ir rugių (63,9 tūkst. t).

Per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn., įgyvendinant *Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Europos Sąjungoje programą*, pagalba maistu buvo suteikta 428 992 asmenims, o išdalytų produktų vertė siekė 11,4 mln. Lt (ES lėšos). Per minėtąjį laikotarpį trys labdaros organizacijos labiausiai nepasiturintiems asmenims išdalijo 3 009,4 t šių maisto produktų: avižinių dribsnių su pienu, miltinio mišinio keksui su pienu, miltinio mišinio blynams su pienu, kviečių grūdų paplotėlių su pieniniu glaistu, saldinto sutirštinto pieno, kvietinių miltų, makaronų, greito paruošimo makaronų, žirnių, sausų pusryčių, gabalinės mėsos konservų. Šiais metais paramos gavėjams buvo siekiama išdalyti aukštesnę maistinę vertę turinčius produktus, todėl jų asortimentas, palyginti su ankstesniais metais, gerokai pakito.

Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Europos Sąjungoje programos įgyvendinimą administruoja VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra.

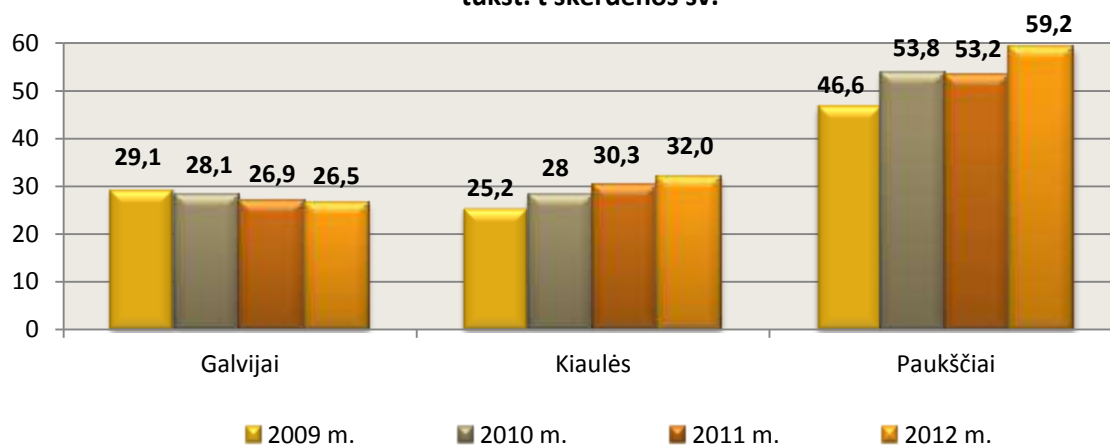
Mėsos sektorius

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) Gyvulių registro duomenimis, 2012 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo laikoma 701,94 tūkst. galvijų arba praktiškai tiek pat kaip ir prieš metus, kai jų buvo 701,88 tūkst. Skerdimui skirtų vyresnių nei 12 mėn. amžiaus bulių sumažėjo 2 proc. ir šių metų spalio 1 d. jų buvo 45,5 tūkst.

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. sausio 1 d. auginamų kiaulių skaičius buvo 790,3 tūkst., t. y. 15 proc. mažiau nei 2011 m. sausio 1 d., kai jų Lietuvoje buvo 929,4 tūkst. Tokiam sumažėjimui didelę įtaką turėjo 2011 m. vasaros pradžioje šalyje užfiksuoti klasikinio kiaulių maro atvejai.

Per 2012 m. 9 mėn. Lietuvoje įmonių supirktas ir paskerstas gyvulių ir paukščių kiekis skerdenos svoriu sudarė 117,8 tūkst. t (gyv. sv. – 178,4 tūkst. t). Palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, supirkimas padidėjo apie 7 proc.

Supirkta ir paskersta gyvulių ir paukščių pagal rūšis sausio-rugsėjo mėn., tūkst. t skerdenos sv.

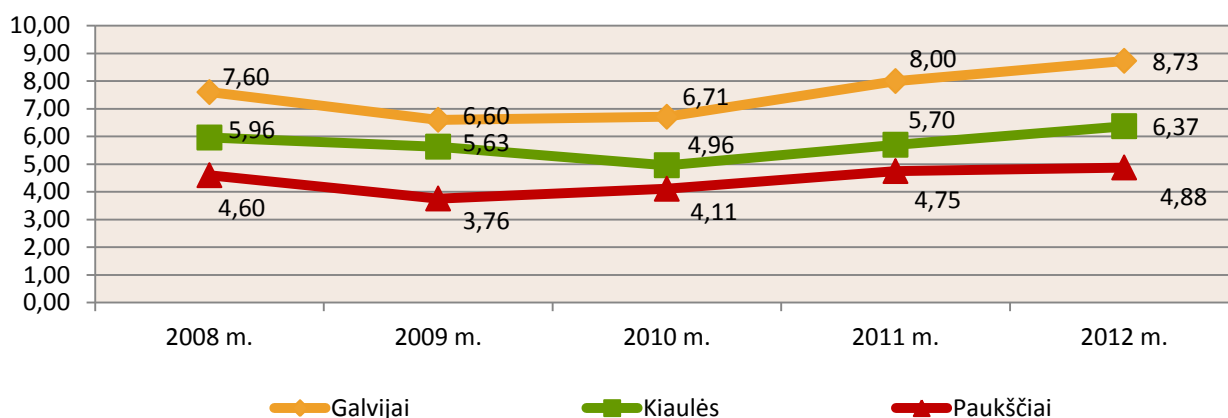
Galvijų skerdenos svoriu supirkta 26,5 tūkst. t (gyv. sv. – 54,8 tūkst. t) arba tik 1 proc. mažiau negu 2011 m. per tą patį laikotarpį. Kiaulių supirkta 32 tūkst. t (gyv. sv. – 45 tūkst. t) arba apie 6 proc. daugiau. Paukščių supirkta 59,2 tūkst. t (gyv. sv. – 78,6 tūkst. t) arba apie 11 proc. daugiau nei pernai tuo pačiu laikotarpiu.

Statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje galvijų 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. vidutinė supirkimo kaina buvo 8,73 Lt/kg – 8,7 proc. didesnė nei 2011 m. sausio–rugsėjo mėn., kai vidutinė kaina buvo 8 Lt už skerdenos kilogramą. Lietuvoje už galvijus mokama kaina sudarė apie 80 proc. ES vidutinės kainos lygio.

Kiaulių vidutinė supirkimo kaina 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. šalyje padidėjo 11,7 proc., palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, ir buvo lygi 6,37 Lt už skerdenos kilogramą. Ši kaina praktiškai sutapo su vidutine ES kiaulienos kaina (svyravo 1–2 proc.).

Paukščių skerdenėlių kaina 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. padidėjo apie 3 proc. ir siekė 4,88 Lt/kg. Palyginti ją su vidutine paukštienos kaina ES, Lietuvoje ji buvo apie 20 proc. mažesnė.

Gyvulių ir paukščių vidutinės supirkimo kainos sausio–rugsėjo mėn., Lt/kg skerdenos sv.

Šaltinis. Statistikos departamentas.

Šalies mėsos importo-eksporto balansas neigiamas. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. iš Lietuvos mėsos ir jos produktų buvo išvežta 74 tūkst. t. Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, eksportas padidėjo apie 13 proc. Tuo tarpu iš kitų šalių mėsos ir jos produktų į Lietuvą buvo įvežta 92,2 tūkst. t arba 2 proc. daugiau negu pernai per tą patį laikotarpį.

Per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. eksportuota 17,4 tūkst. t galvijienos, t. y. 2 proc. daugiau negu pernai. Apie 54 proc. galvijienos išvežta į Rusiją (9,4 tūkst. t), o likęs kiekis – į ES šalis (į Italiją – 1,7 tūkst. t, Olandiją – 1,3 tūkst. t). Už į trečiąsias šalis išvežtą galvijieną mėsos sektoriaus įmonėms per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. buvo išmokėta apie 7,9 mln. Lt eksporto grąžinamųjų išmokų. Nuo š. m. rugsėjo mėn. pabaigos šios išmokos sumažintos iki nulio.

Nors galvijienos importas visada buvo labai menkas, o 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. jis buvo dar 39 proc. mažesnis negu pernai tuo pačiu laikotarpiu ir sudarė 1,03 tūkst. t. Daugiausia jautienos buvo įvežama iš Latvijos ir Lenkijos.

Kiaulienos eksportas, iki šiol buvęs labai nežymus, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. padidėjo 16 proc. – eksportuota 7,4 tūkst. t kiaulienos. Į ES šalis išvežta 42 proc. (daugiausia į Latviją), o likęs kiekis – į Rusiją (36 proc.), Baltarusiją. Gyvų kiaulių eksportas (dėl draudimo jas eksportuoti į Rusiją) ir šiemet išlieka nedidelis, tačiau stebima jo didėjimo tendencija. Per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn., palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, gyvų kiaulių eksportas padidėjo 10 proc. (išvežta 217 tūkst.). Į Rusiją eksportas nevyksta, todėl gyvos kiaulės išvežamos į kitas ES šalis. Daugiausia buvo

išvežta į Lenkiją (80 proc.) ir Latviją (19 proc.). Į abi šalis buvo vežamos didesnės kaip 50 kg gyvojo svorio kiaulės.

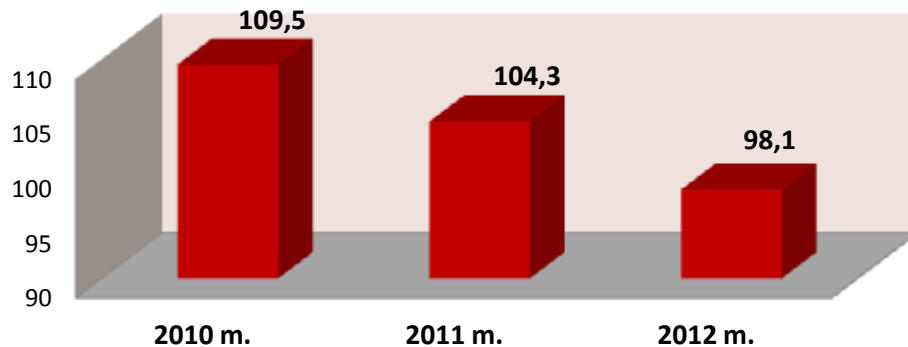
Esant nepakankamam (55 proc.) apsirūpinimui savos gamybos kiauliena vietinėje rinkoje, kiaulienos pasiūlos balansas atstatomas jos importu. Kiaulienos importas per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. padidėjo 4 proc., palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, ir siekė 46,5 tūkst. t. Visa kiauliena įvežama iš ES šalių: daugiausiai iš Lenkijos (20 proc.), Vokietijos, Belgijos, Olandijos (po 18-19 proc.).

Per š. m. 9 mėn. paukštienos eksportuota 28,7 tūkst. t arba 36 proc. daugiau, o jos importuota 21,3 tūkst. t arba 23 proc. didesnis kiekis, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai. Pagrindinės rinkos, į kurias buvo vežama paukščių mėsa: Latvija (26 proc.), Olandija (18 proc.), Rusiją (10 proc.). Į Lietuvą daugiausiai paukštiena buvo įvežama iš Lenkijos (58 proc.), Švedijos (6 proc.).

Dešrų ir panašių produktų iš mėsos importas padidėjo 4 proc., palyginti su 2011 m. sausio–rugsėjo mėn., ir siekė 16,1 tūkst. t. Dešrų eksportas taip pat išaugo 26 proc. ir siekė 11,1 tūkst. t. Dešros įvežamos iš Lenkijos (59 proc.), Estijos (23 proc.), išvežamos – į Latviją (27 proc.), Daniją (13 proc.).

ŽŪIKVC Gyvulių registro duomenimis, per 2012 m. 9 mėn. iš Lietuvos išvežta 98,1 tūkst. veršelių arba 6 proc. mažiau nei pernai per tą patį laikotarpį.

Veršelių iki 8 mėn. amžiaus išvežimas sausio-rugsėjo mėn., tūkst.

Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Lietuvos apsirūpinimas sava galvijiena dėl ypač sumažėjusio vidaus vartojimo (tik 3,9 kg žmogui) išaugo iki 294 proc., tačiau galvijienos pasiūlos pertekliaus nėra tik didelio eksporto dėka (60–70 proc. pagamintos galvijienos eksportuojama). Nuo š. m. rugsėjo pabaigos ES Komisija sumažino paramą už į trečiąsias šalis eksportuotą galvijieną iki nulio, todėl tai gali turėti neigiamą įtaką eksportuojamos galvijienos kiekiams. Gyvų galvijų išvežimas į Turkiją taip suaktyvėjęs dar 2010 m. gale, dėl visoje Turkijoje užfiksuotų snukio ir nagų ligos atvejų nuo 2011 m. gruodžio 1 d. iki šiol yra visiškai uždraustas (išskyrus oro transportu). Tai sukėlė didelį Lietuvos galvijų augintojų nepasitenkinimą, nes jie už išvežtus galvijus gaudavo didesnes supirkimo kainas negu iš šalies skerdyklų, juo labiau, kad kitos ES šalys narės gyvų galvijų eksporto į Turkiją neapribojo.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos duomenimis, šalyje laikoma apie 2,5 mln. užregistruotų vištų dedeklių. Pagal registruotų vištų dedeklių laikymo būdą 2011 m. iš 2,4 mln. vištų dedeklių 94 proc. buvo laikomos narvuose, 5,7 proc. – ant kraiko ir 0,16 proc. – ekologišku būdu.

Šalyje vidutiniškai per metus surenkama 780–900 mln. kiaušinių. Nuo 2007 m. kasmet kiaušinių gavyba mažėjo. Remiantis SD duomenimis, 2011 m. šalyje buvo surinkta 773,7 mln. kiaušinių arba 7 proc. mažiau nei 2010 m.

Nors mažėjo vištų dedeklių skaičius, šalies apsirūpinimas savos gavybos kiaušiniiais sudaro apie 108 proc. Per š. m. 9 mėn. eksportuota 9,6 tūkst. t. kiaušinių (su lukštais) arba 34 proc. daugiau negu pernai per tą patį laikotarpį. Daugiausia eksportuojama į Latviją (61 proc.) ir Estiją (19 proc.). Kiaušinių su lukštais importuojama beveik tris kartus mažiau: per š. m. I-III ketvirtį įvežta 3,2 tūkst. t kiaušinių arba 24 proc. mažiau nei pernai per tą patį laikotarpį. Įvežama daugiausia iš Latvijos (68 proc.) ir Lenkijos (18 proc.). Nuo 2012 m. sausio 1 dienos ES įsigaliojo reikalavimas laikyti dedekles vištas pagerintuose narvuose. Šiuo reikalavimu buvo siekta pagerinti vištų dedeklių laikymo sąlygas. Mūsų šalyje visi paukštynai narvus pagerino laiku. Šis vištų laikymo pagerintuose narvuose reikalavimas žymiai įtakojo kiaušinių kainų kilimą 2012 m. pradžioje. Remiantis ES duomenimis, vidutinė kiaušinių kaina ES, palyginti su pernai, aukštesnė 50 proc.

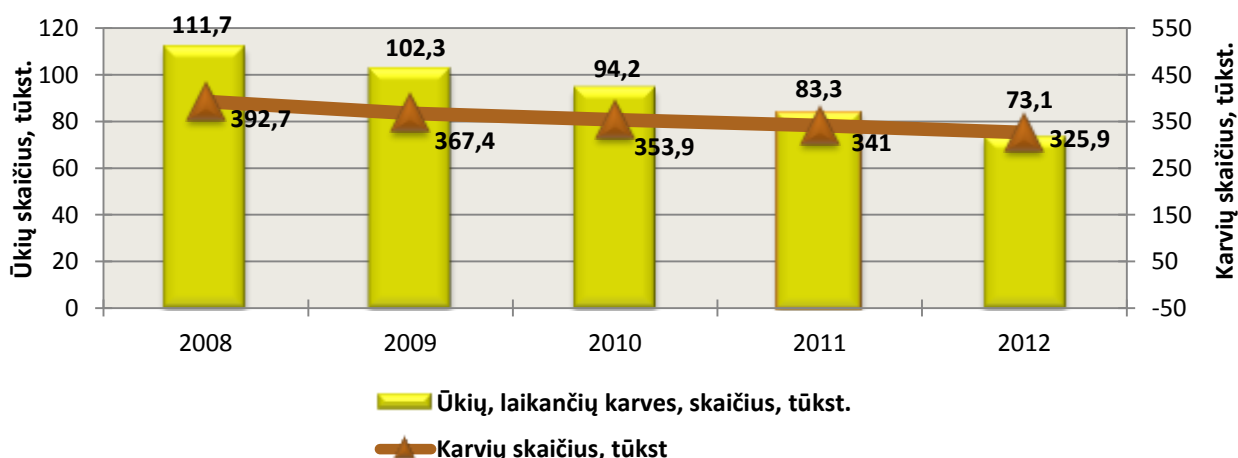
SD duomenimis, vidutinė š. m. sausio–rugsėjo mėn. kiaušinių kaina šalyje buvo 281,6 Lt/1000 vnt. arba 43 proc. didesnė už 2011 m. to paties laikotarpio kainą. Lietuvoje mokama kaina sudaro apie 86 proc. nuo ES mokamos vidutinės kainos.

Pieno sektorius

Karvių skaičius. ŽŪIKVC duomenimis, 2012-10-01 Lietuvoje buvo laikoma 325,9 tūkst. karvių. Karvių skaičius, palyginti su 2011-10-01, sumažėjo 4,4 proc. (15,1 tūkst.). Per mėnesį karvių skaičius sumažėjo 0,6 proc. (2,1 tūkst. karvių).

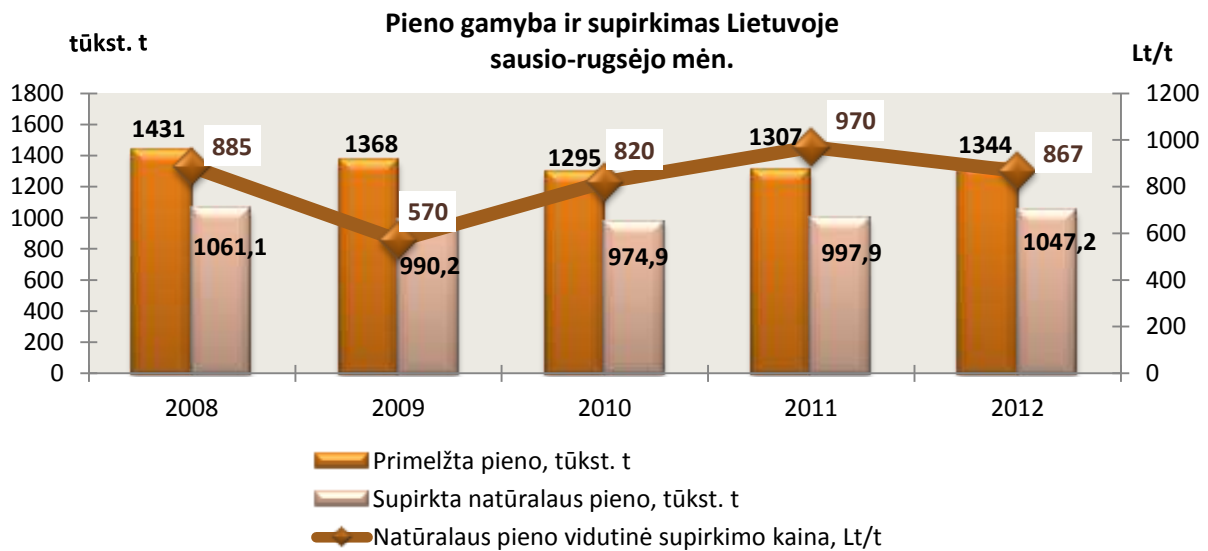
Ūkių skaičius. 2012-10-01 Lietuvoje buvo 73,1 tūkst. ūkių, kuriuose buvo laikomos karvės. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu (2011-10-01), pieno ūkių sumažėjo 12,2 proc. (10,2 tūkst.). Šį sumažėjimą daugiausia nulėmė 1–2 karvių laikytojai. Minėtuoju laikotarpiu jų sumažėjo 9,2 tūkst.

Ūkių, laikančių karves, ir karvių skaičius 2008-2012 m. (spalio 1 d.)

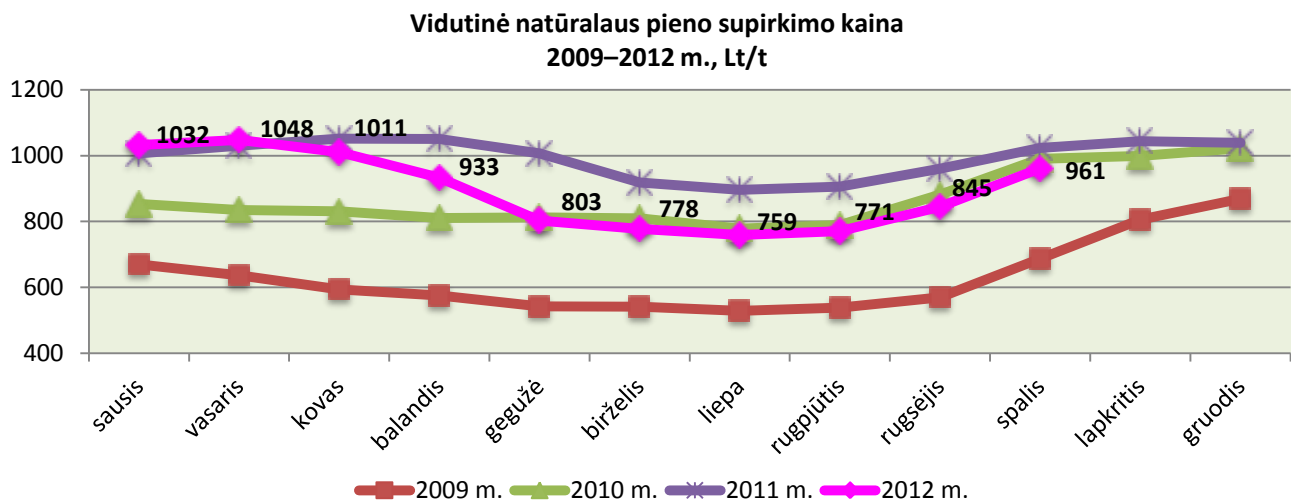
Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Pieno supirkimas. Per 2012 m. 9 mėn. supirktas 1047 tūkst. t natūralaus pieno, t. y. 4,9 proc. daugiau negu per tą patį praėjusių metų laikotarpį (998 tūkst. t).

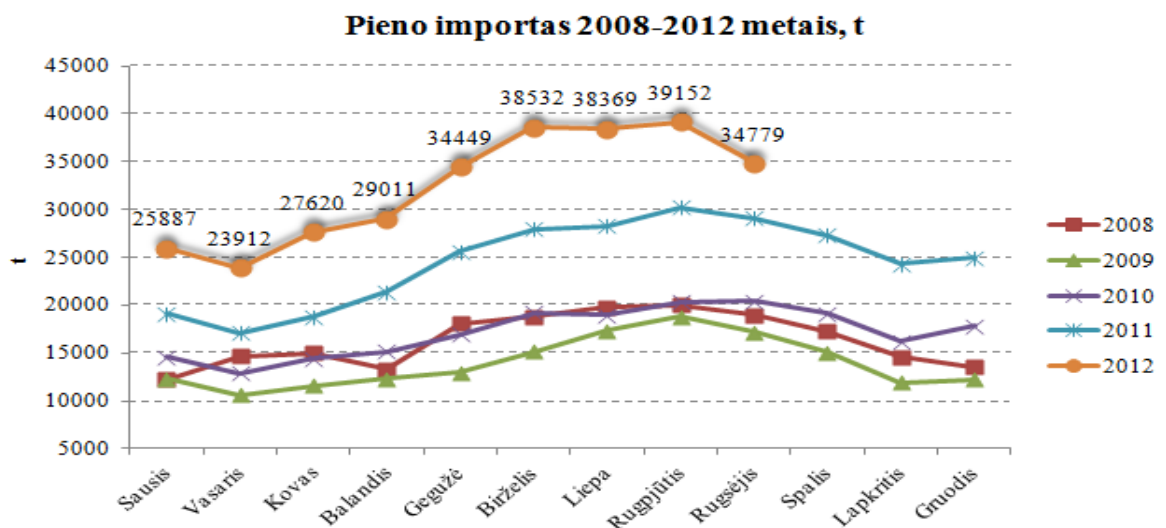
Šaltinis. Statistikos departamentas.

Pieno supirkimo kaina. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. vidutinė pieno supirkimo kaina buvo 867 Lt/t arba 10,6 proc. mažesnė negu tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu.

Šaltinis. Statistikos departamentas.

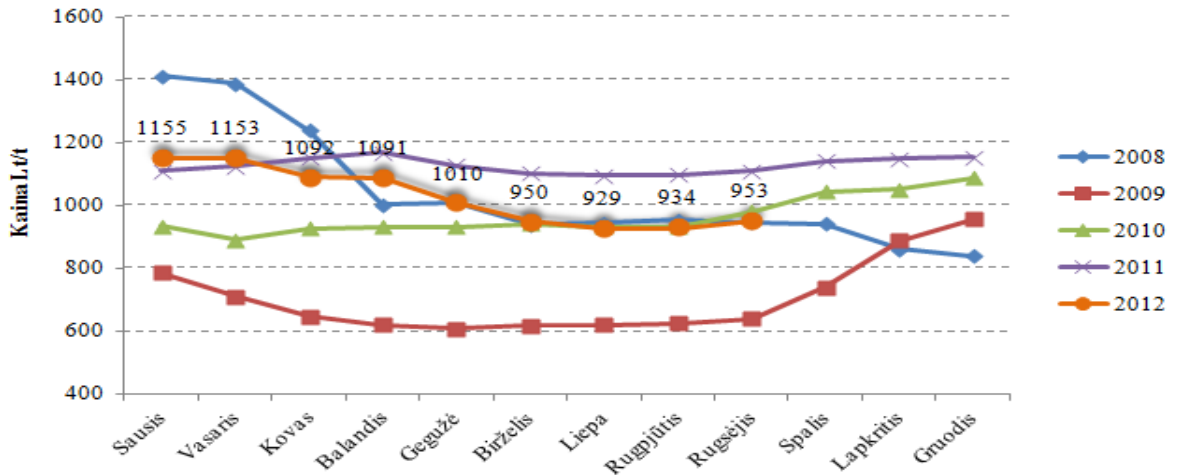
Žaliavinio pieno importas. Per šiuo metų sausio–rugsėjo mėn. importuota 292 tūkst. t pieno, t. y. 34 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Žaliavinio pieno importas sudarė 21,4 proc. viso rugsėjo mėn. perdirbto pieno Lietuvoje.

Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Lietuvos pieno perdirbimo įmonės už importuojamą žaliavinį pieną 2012 m. rugsėjo mėn. mokėjo vidutiniškai 13 proc. daugiau negu už superkamą pieną Lietuvoje.

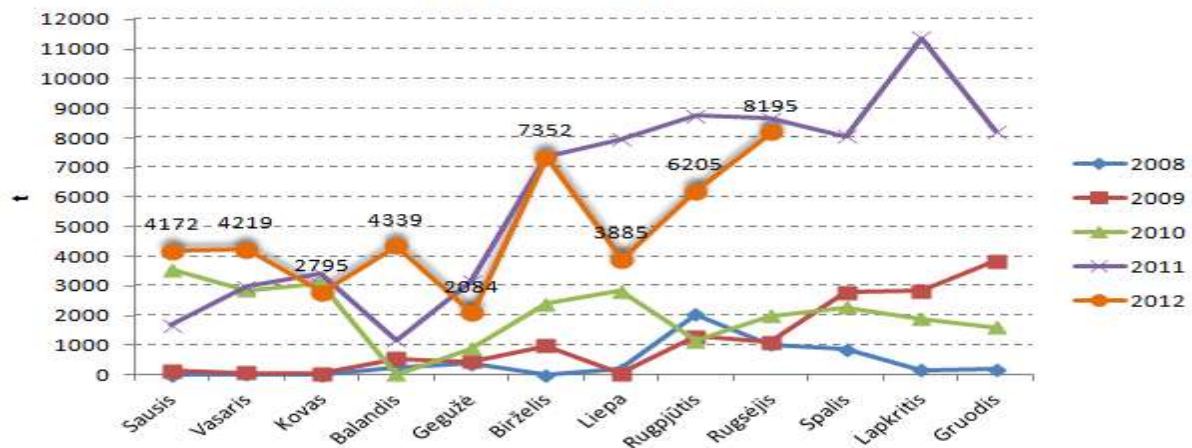
Importuoto pieno kaina 2008–2012 metais Lt/t

Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Žaliavinio pieno eksportas. Per šių metų sausio–rugsėjo mėn. eksportuota 43,2 tūkst. t, t. y. 4,2 proc. mažiau negu per praėjusių metų tą patį laikotarpį. Žalio pieno eksportas šių metų rugsėjo mėn. sudarė 6 proc. viso tą mėnesį Lietuvoje supirkto pieno kiekio.

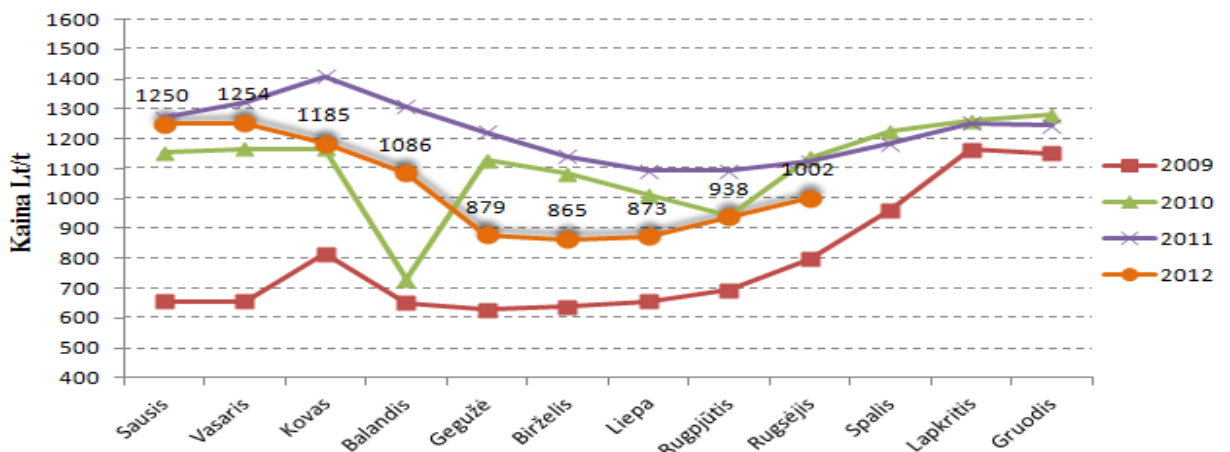
Pieno eksportas 2008–2012 metais, t

Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Lietuvos pieno gamintojams už eksportuotą pieną 2012 m. rugsėjo mėn. buvo mokama 1002 Lt/t, o t. y. 18,5 proc. daugiau, nei gamintojams tą mėnesį buvo mokėta Lietuvoje.

Eksportuoto pieno kaina, Lt/t

Šaltinis. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Pieno gaminių gamyba. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. Lietuvos pieno perdirbimo įmonės perdirbo 1 295,4 tūkst. t pieno, t.y. 10,7 proc. daugiau, palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu. Per minėtą laikotarpį pagaminta 379 tūkst. t pieno gaminių, t. y. 2,1 proc. daugiau.

Pieno gaminių pardavimai vidaus rinkoje ir eksportas. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. Lietuvos perdirbimo įmonės pardavė produkcijos už 2,1 mlrd. Lt. Pardavimų pajamos minėtuoju laikotarpiu, palyginti su praėjusių metų sausiu–rugsėju, išaugo 4,7 proc. 54 proc. visų pardavimų sudarė pardavimai vidaus rinkoje. Pajamų iš pardavimų vidaus rinkoje padidėjimą lėmė išaugęs pats pieno produktų pardavimas. 2012 m. sausį–rugsėję parduotos produkcijos įmonių kainos buvo apie 0,2 proc. didesnės negu 2011 m. sausio–rugsėjo mėn.

Per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. iš Lietuvos eksportuota pieno produktų už 1,1 mlrd. Lt, t. y. 6,2 proc. daugiau negu praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu. 2012 m. trijų ketvirčių pieno produktų eksporto kainos buvo apie 0,8 proc. mažesnės negu 2011 m.

Maisto produktų ir gėrimų gamyba

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn., palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, maisto produktų ir gėrimų pramonės šakų gamybos apimtys kito įvairiai: išaugo cukraus pardavimai į Europos Sąjungos rinką, padidėjo acto, majonezo gamyba. Labiausiai mažėjo neapdoroto rapsų aliejaus, nekoncentruotų bet kurių vienos rūšies vaisių ir daržovių sulčių, paruoštų arba konservuotų produktų iš daržovių ir vaisių gamyba.

Paruošti arba konservuoti produktai iš daržovių ir vaisių ir vaisių sultys. Paruoštų arba konservuotų su actu ar acto rūgštimi daržovių (išskyrus bulves), vaisių, uogų, riešutų ir kitų valgomųjų augalų dalių 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. pagaminta 19 proc. mažiau negu per 2011 metų tą patį laikotarpį. Per 2012 m. analizuojamąjį laikotarpį šių produktų pardavimai Lietuvoje smuko beveik 27 proc., o eksportas – 8 proc. Nekoncentruotų pomidorų tyrių ir pastų gamyba sumažėjo net 57 proc., o pardavimai Lietuvoje krito beveik 63 proc. Kaip ir praėjusiais metais, nekoncentruotos pomidorų tyrės ir pastos neeksportuotos. 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. 24 proc. sumažėjo džemų, marmeladų, vaisių ar uogų drebučių, vaisių, uogų ar riešutų tyrių ir pastų, paruoštų verdant (išskyrus citrusinių vaisių, homogenizuotus produktus) gamyba. Analizuojamuoju laikotarpiu šių produktų pardavimai Lietuvoje krito beveik 6 proc., o eksportas augo 14,4 proc.

Nekoncentruotų bet kurių vienos rūšies vaisių ir daržovių sulčių gamyba 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. smuko 44 proc., tačiau pardavimai padidėjo beveik 32 proc. Nepaisant to, šių sulčių eksportas analizuojamuoju laikotarpiu stipriai sumažėjo – beveik 23 proc. 2012 m. trečiąjį ketvirtį nekoncentruotų apelsinų sulčių gamyba mažėjo 6 proc., pardavimai – beveik 17 proc., o eksportas – net 50 proc., palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu. Analizuojamuoju laikotarpiu obuolių sulčių gamybos apimtys stipriai smuko. Šių sulčių pagaminta net 66 proc. mažiau. Obuolių sulčių parduota beveik 24 proc., o eksportuota 21 proc. mažiau.

Nealkoliniai ir alkoholiniai gėrimai. Per 2012 m. 9 mėn. pagaminta kiek mažiau spiritinių gėrimų (–0,2 proc.), iš viso jų realizuota 2 proc. daugiau, Lietuvoje realizuota toks pat kiekis, eksportuota 14,3 proc., t. y. 1,3 proc. daugiau, palyginti su atitinkamu 2011 metų laikotarpiu. Putojančio vyno per 2012 m. 9 mėn., palyginti su 2011 m. 9 mėn., pagaminta 9 proc. mažiau, realizuota 16 proc. mažiau, Lietuvoje realizuota 6,4 proc. mažiau, eksportuota 22,4 proc., t. y. 7,6 proc. mažiau. Fermentuotų gėrimų pagaminta 7,5 proc. daugiau, realizuota 11 proc. daugiau, Lietuvoje šių gėrimų realizuota 14 proc. daugiau, eksportuota 28 proc., t. y. 2 proc. mažiau, palyginti su 2011 m. 9 mėn. Iš fermentuotų gėrimų grupės daugiausia – 44 proc. padidėjo neputojančių fermentuotų gėrimų

gamyba. Jų realizuota 72 proc. daugiau, Lietuvoje jų realizuota 70 proc. daugiau, eksportuota 2,2 proc. daugiau.

Per 2012 m. 9 mėn. pagaminta 6,6 proc. mažiau alaus, realizuota 5,7 proc. mažiau, iš to kiekio Lietuvoje realizuota 6,8 proc. mažiau, eksportuota 15 proc., t. y. 1 proc. daugiau.

Pagaminta 1,5 proc. mažiau neskrudinto ir 14 proc. mažiau skrudinto salyklų.

Pagaminta 5 proc. daugiau mineralinio vandens, Lietuvoje realizuota 3 proc. daugiau, pagaminta 19 proc. mažiau gaiviųjų gėrimų, realizuota 12 proc. mažiau, Lietuvoje – 10 proc. mažiau.

Cukrus. Cukraus gamyba. Per 2012 m. tris ketvirčius buvo pagaminta 20,7 tūkst. t baltojo cukraus. Palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, jo pagaminta 4,5 proc. daugiau.

Cukraus pardavimai. Per 2012 m. tris ketvirčius cukraus fabrikai pardavė 92,8 tūkst. t baltojo cukraus: 41,4 t parduota Lietuvos vartotojams ir 51,4 t Europos Sąjungos vadotojams. Palyginti su 2011 m. trijų ketvirčių pardavimais, Lietuvos cukraus fabriku pardavimai padidėjo 11,8 proc. Pardavimai į Lietuvos rinką sumažėjo 18 proc., o į ES rinką padidėjo 55 proc.

Cukraus kainos. 2012 m. trijų ketvirčių vidutinė mažmeninė cukraus kaina buvo 4,07 Lt/kg, o vidutinė gamintojų cukraus pardavimo kaina – 2,77 Lt/kg. Palyginti su 2011 m. trijų ketvirčių vidutinėmis kainomis, vidutinė mažmeninė cukraus kaina padidėjo 11,8 proc., o vidutinė cukraus gamintojų kaina padidėjo 10,8 proc.

Konditerijos gaminiai, duonos ir pyrago kepiniai. Miltinės ir cukrinės konditerijos gaminių gamyba bendrai 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. mažėjo 5,5 proc., o duonos ir pyrago kepinų buvo iškepta 4 proc. mažiau. Analizuojamu laikotarpiu ruginės duonos, kurios sudėtyje kvietinių miltų yra ne daugiau kaip 40 proc., gamyba sumažėjo 6 proc., pardavimai – irgi 6 proc. Šios duonos eksportas sumažėjo 14 proc., palyginti su 2011 m. sausio–rugsėjo mėn. Kitos duonos gamyba ir pardavimai taip pat mažėjo atitinkamai 2,2 proc. ir 3,5 proc. Tačiau beveik 20 proc. išaugo pyrago ir konditerijos gaminių eksportas.

Kiti gaminiai. Acto gamyba per 2012 m. tris ketvirčius padidėjo 43 proc., pardavimai Lietuvoje krito 9 proc., tačiau eksportas augo beveik 3 kartus.

Margarino gamyba 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. mažėjo 5,2 proc., palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu. Tačiau šio produkto pardavimai Lietuvoje ir eksportas nežymiai padidėjo – atitinkamai 2,9 ir 2,8 proc.

Per 2012 m. tris ketvirčius buvo pagaminta 5 proc. daugiau, o eksportuota net 36 proc. daugiau majonezo. Šio produkto pardavimai Lietuvoje keitėsi nežymiai – sumažėjo vos 2 proc.

2012 m. per devynis mėn. stipriai sumažėjo neapdoroto rapsų aliejaus gamyba. Šio produkto pagaminta 88 proc. mažiau, palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu. Tai lėmė kylančios rapsų kainos.

Pagrindinių maisto pramonės gaminių gamyba 2011-2012 m. sausio–rugsėjo mėn.

Gaminių pavadinimas	Mato vnt.	Pagaminta sausio–rugsėjo mėn.		2012 m. palyginti su 2011 m., padidėjimas, sumažėjimas (–), %
		2011 m.	2012 m.	
Paruošti arba konservuoti produktai iš daržovių (išskyrus bulves) ir vaisių (be sulčių ir pomidorų padažų)	tūkst. t	16,6	13,43	-19,1
Vaisių ir daržovių sultys	mln. l	7,0	4,8	-31,4
Majonezas	tūkst. t	7,2	7,5	4,2
Margarinas	tūkst. t	9,7	9,2	-5,2
Neapdorotas rapsų aliejus	tūkst. t	17,21	2,1	-87,8

Krakmolas (kviečių)	tūkst. t	-	-	-
Duona ir pyrago gaminiai	tūkst. t	112,9	108,4	-3,9
Cukrus	tūkst. t	19,8	20,7	4,5
Konditerijos gaminiai	tūkst. t	31,7	29,9	-5,5
Actas	tūkst. dal	318,8	456,6	43,2
Degtinės ir likerio gaminiai	tūkst. dal alc 100%	642,0	640,9	-0,2
Putojantis vynuogių vynas	tūkst. dal	271,7	247,7	-8,8
Alus	mln. dal	24,5	22,9	-6,5
Natūralūs mineraliniai ir aeruoti vandenys	mln. dal	13,7	14,1	2,9
Nealkoholiniai gėrimai	mln. dal	15,4	14,6	-5,2
Salyklas (neskrudintas)	tūkst. t	62,49	61,5	-1,6

Šaltinis. Statistikos departamentas.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. Programos priemonių įgyvendinimas

Bendra informacija apie Programos įgyvendinimą

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programai (toliau – Programa) įgyvendinti 2007–2013 m. skirta 7,89 mlrd. Lt (iš jų 6,097 mlrd. Lt – ES lėšos). Programą sudaro 4 kryptys: I kryptis „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“, kuriai numatyta 3 442,2 mln. Lt (iš jų 2 592 mln. Lt – ES lėšos, arba 42,5 proc. visų Programos ES lėšų), II kryptis „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ – 2 770,9 mln. Lt (iš jų 2 216,7 mln. Lt – ES lėšos, arba 36,4 proc. visų Programos ES lėšų), III kryptis „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ – 905,8 mln. Lt (iš jų 681,9 mln. Lt – ES lėšos, arba 11,2 proc. visų Programos ES lėšų) ir IV kryptis „Leader“ metodo įgyvendinimas“ (įgyvendinamos ir 3 krypties priemonės) – 464,4 mln. Lt (iš jų 371,5 mln. Lt – ES lėšos, arba 6,1 proc. visų Programos ES lėšų). Programoje numatyta techninei pagalbai skirta 313 mln. Lt (iš jų 234,8 mln. Lt – ES lėšos, arba 3,9 proc. visų Programos ES lėšų). Pagal Programos nuostatas metinės lėšos išipareigojimams paskirstytos kiekvienai priemonei, priemonės veiklos sritims, sektoriams ir subsektoriams.

Nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos (2012-09-30) buvo organizuoti 222 kvietimai teikti paraiškas (per 2012 m. III ketvirtį – 15 kvietimų), gauta 670 070 paraiškų, kuriose prašoma paramos suma yra 7 660,4 mln. Lt (iš jų 5 866,3 mln. Lt – ES lėšos, arba 96 proc. visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos pagal pateiktas paraiškas pasirašyta paramos sutarčių, kurių paramos suma sudaro 6 350,4 mln. Lt (iš jų 4 890,7 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 80 proc. visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per šių metų III ketvirtį – 393 mln. Lt (iš jų 296,2 mln. Lt – ES lėšos). Nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos išmokėta 4 761,5 mln. Lt (iš jų 3 622,3 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 59 proc. visų Programai skirtų ES lėšų). Techninės pagalbos įsisavintos lėšos šioje ataskaitoje pateikiamos be PVM (anksčiau buvo nurodomos su PVM, kuris finansuojamas ne iš Programos lėšų), todėl atsirado neigiamas pokytis.

Programos I krypties įgyvendinimo analizė

Paraiškų surinkimas. Apibendrinant nuo 2007 m. iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos kvietimų teikti paraiškas pagal Programos I krypties priemones rezultatus, matyti, kad iki III ketvirčio pabaigos pateiktos 23 709 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma – 3 602,9 mln. Lt (iš jų 2 702,2 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 104 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Daugiausia paramos prašoma pagal investicines priemones „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ (11 599 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma – 1 945,8 mln. Lt), „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir

pridėtinės vertės didinimas“ (280 paraiškų, kuriose prašoma paramos suma – 695,7 mln. Lt) ir „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ (342 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma – 394,1 mln. Lt). Per III ketvirtį pagal pirmos krypties priemones buvo gauta 851 paraiška, kurioje prašoma 63,2 mln. Lt (iš jų 47,4 mln. Lt – ES lėšos) paramos. Priemonėse „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ patikslintas gautų paramos paraiškų skaičius ir prašomos paramos sumos, todėl šiose eilutėse atitinkamai patiekti neigiami finansiniai rodikliai.

Sutarčių pasirašymas. Nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos pagal pateiktas paraiškas pasirašyta paramos sutarčių, kurių paramos suma sudaro 3 031,5 mln. Lt (iš jų 2 281,6 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 88 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per III ketvirtį – 261,1 mln. Lt (iš jų 195,8 mln. Lt – ES lėšos). I krypties 2012 m. III ketvirčio sutarčių pasirašymo planas įgyvendintas 107 proc.

Paramos išmokėjimas. Iki 2012 m. III ketvirčio pabaigos pagal pateiktas paraiškas yra išmokėta beveik 2 333 mln. Lt (iš jų 1 750,1 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 68 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per III ketvirtį – 90,1 mln. Lt (iš jų 67,6 mln. Lt – ES lėšos). I krypties priemonėms skirtų lėšų mokėjimo planas įgyvendintas 97 proc.

Programos II krypties įgyvendinimo analizė

Paraiškų surinkimas. Pagal Programos II krypties priemones nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki š. m. III ketvirčio pabaigos pateikta 637 816 paraiškų, kuriose prašoma paramos suma yra 1 964,9 mln. Lt (iš jų 1 571,9 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 71 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų lėšų). Daugiausia paraiškų gauta pagal priemonę „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“ – 553 326 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma – 1 186 mln. Lt. Pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ pateiktos 70 194 paraiškos ir mokėjimo prašymai, kuriuose prašoma paramos suma – 613,6 mln. Lt.

Autorizuotos paraiškos ir pasirašytos sutartys. Pagal II krypties priemones nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki ataskaitinio ketvirčio pabaigos pripažinta tinkamų (autorizuota) paraiškų ir pasirašyta sutarčių, įskaitant tęstinius įsipareigojimus, kurių paramos suma sudaro 1 947,1 mln. Lt (iš jų 1 557,7 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 70 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Iki III ketvirčio pabaigos II krypties sutarčių pasirašymo planas įgyvendintas 101 proc.

Lėšų išmokėjimas. Pagal II kryptį nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki š. m. III ketvirčio pabaigos, įskaitant tęstinius įsipareigojimus, išmokėta 1 757,4 mln. Lt (iš jų 1 405,9 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 63 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per III ketvirtį – 36,6 mln. Lt (iš jų 29,3 mln. Lt – ES lėšos). II krypties priemonėms skirtų lėšų iki III ketvirčio pabaigos mokėjimo planas įgyvendintas 97 proc.

Programos III krypties įgyvendinimo analizė

Paraiškų surinkimas. Pagal Programos III krypties priemones nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki š. m. III ketvirčio pabaigos pateiktos 10 344 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma yra 1 374,8 mln. Lt (iš jų 1 031,1 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 151 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Per III ketvirtį buvo galima teikti paraiškas pagal priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ patvirtintus projektinius pasiūlymus, taip pat įtrauktos paramos paraiškos dėl asbestinių stogų dangos keitimo, kurių rinkimas pasibaigė 2012 m. II ketvirtį. Atitinkamai į III krypties gautas paraiškas įtrauktos 7 953 paraiškos, kuriose prašoma paramos už 14,8 mln. Lt.

Sutarčių pasirašymas. Nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki III ketvirčio pabaigos pasirašytos 8 798 paramos sutartys arba patvirtintos paramos paraiškos, kuriose paramos suma sudaro 661,5 mln. Lt (iš jų 496,1 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 73 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Per III ketvirtį pasirašytos 7 819 paramos sutartys arba patvirtintos paramos paraiškos, kuriose paramos suma sudaro 98,5 mln. Lt (iš jų 73,9 mln. Lt – ES lėšos). Daugiausia pasirašytų sutarčių ir patvirtintų paraiškų (7 955) pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, kurių paramos suma sudaro – 164,7 mln. Lt (iš jų 123,5 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 72 proc. pagal šią priemonę visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Iki III ketvirčio pabaigos III krypties sutarčių pasirašymo planas įgyvendintas 103 proc.

Lėšų išmokėjimas. Pagal III kryptį nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki III ketvirčio pabaigos išmokėta 238,9 mln. Lt (iš jų 179,2 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 26 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per III ketvirtį – 41,3 mln. Lt (iš jų 30,9 mln. Lt – ES lėšos). III krypties priemonėms skirtų lėšų iki III ketvirčio pabaigos mokėjimo planas įgyvendintas 68 proc.

Programos IV krypties įgyvendinimo analizė

Paraiškų surinkimas. Pagal Programos IV krypties priemones nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki III ketvirčio pabaigos pateikta 161 paraiška, kurioje prašoma paramos suma yra 456,7 mln. Lt (iš jų 365,3 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 98 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Pagal priemonę „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ surinktos visos paraiškos – 73 paraiškos, kuriose prašoma paramos suma – 15,9 mln. Lt. Pagal priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ surinktos visos vietos veiklos grupių (VVG) paraiškos, t. y. 51. Per III ketvirtį pagal priemonę „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ gauta 15 paraiškų, kuriose prašoma paramos suma – 3,2 mln. Lt.

Sutarčių pasirašymas. Pagal IV krypties priemones nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki III ketvirčio pabaigos pasirašyta 130 paramos sutarčių, kuriose paramos suma – 450,9 mln. Lt (iš jų 360,7 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 97 proc. pagal šią kryptį visam laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų). Per III ketvirtį pasirašytos 3 paramos sutartys (visos pagal priemonę „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“) už 417 tūkst. Lt. Iki III ketvirčio pabaigos bendras IV krypties sutarčių pasirašymo planas įgyvendintas 100 proc.

Lėšų išmokėjimas. Pagal IV kryptį nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki III ketvirčio pabaigos išmokėta 140,5 mln. Lt (iš jų 96,4 mln. Lt – ES lėšos, t. y. 26 proc. pagal šią kryptį visam programavimo laikotarpiui Programoje skirtų ES lėšų), iš jų per III ketvirtį – 26,9 mln. Lt (iš jų 21,5 mln. Lt – ES lėšos), t. y. 19 proc. išmokėtos paramos sumos. Projektai, pateikti pagal šias priemones yra tęstinio pobūdžio, t. y. preliminari šių projektų įgyvendinimo pabaiga planuojama 2015 m. rugsėjo mėn., todėl teigtina, kad lėšų įsisavinimas vyksta sklandžiai. IV krypties priemonėms skirtų lėšų iki III ketvirčio pabaigos mokėjimo planas įgyvendintas 79 proc.

Žemės ūkio ministerijos veiksmai siekiant efektyviai panaudoti ES lėšas

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pasinaudoti parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ 2012 m. birželio 26 d. pakeistos priemonės įgyvendinimo taisyklės (patikslinti reikalavimai pareiškėjams taip sudarant galimybes pretenduoti į paramą didesniai pareiškėjų skaičiui) ir nuo š. m. rugpjūčio 1 d. iki rugsėjo 28 d. organizuotas papildomas paraiškų rinkimas.

ŽEMĖS TVARKYMAS – piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimas ir kitų žemės reformos darbų vykdymas Lietuvoje iki 2012 m. spalio 1 d.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) nuo 2010 m. liepos 1 d. įgyvendina valstybės politiką žemės reformos, žemėtvarkos, žemės naudojimo, geodezijos ir kartografijos srityse bei geografinės informacijos infrastruktūros plėtros srityje.

Nacionalinė žemės tarnyba, vykdydama valstybinės žemės patikėtinio funkcijas ir siekdama sudaryti palankias sąlygas racionaliam žemės naudojimui, geodezijos, kartografijos ir nekilnojamojo turto kadastro veiklai, organizuoja bei prižiūri žemėtvarkos, geodezijos ir kartografijos darbus, priima sprendimus atkurti nuosavybės teises į žemę bei parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn ar išnuomoti valstybinę žemę.

Piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimas kaimo vietovėse. Nuo žemės reformos pradžios **iki 2012 m. spalio 1 d.** pateikta **782,59** tūkst. piliečių prašymų šalies kaimo vietovėse atkurti nuosavybės teises į **4,02** mln. ha turėtos žemės. Žemės gražinimas šalies rajonų savivaldybių teritorijose, išskyrus atskiras priemiestines teritorijas, artėja prie pabaigos – iki 2012 m. spalio 1 d. priimta **758,21** tūkst. sprendimų atkurti nuosavybės teises į **3,968** mln. ha žemės, miško ir vandens telkinių. Tai sudaro net **98,78** proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto, į kurį pateikti visi nuosavybės teisę įrodantys ir giminystės ryšį su turėtos žemės savininku patvirtinantys dokumentai.

Nuosavybės teisės į daugiau kaip **99 proc.** piliečių prašymuose nurodyto ploto atkurta Joniškio, Šakių, Vilkaviškio, Pasvalio, Kelmės, Pakruojo, Telšių, Raseinių, Jurbarko rajonuose bei Marijampolės, Kazlų Rūdos ir Kalvarijos savivaldybėse, taip pat Kėdainių, Skuodo, Panevėžio, Ukmergės ir Kupiškio rajonuose, Plungės ir Rietavo, Tauragės ir Pagėgių savivaldybėse bei Druskininkų savivaldybėje, Alytaus rajone, Prienų rajone ir Birštono savivaldybėje, Biržų, Rokiškio, Akmenės, Radviliškio, Šiaulių, Mažeikių, Šilalės, Kaišiadorių bei Širvintų rajonuose.

Iki 2012 m. spalio 1 d. Vilniaus rajone iš viso priimta net **26,85** tūkst. sprendimų atkurti nuosavybės teises į žemę. Nors Vilniaus rajone ir buvo pateikta dvigubai daugiau prašymų negu kituose šalies rajonuose, tačiau iki 2012 m. spalio 1 d. Vilniaus rajone nuosavybės teisių atkurta į **91,87** proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto.

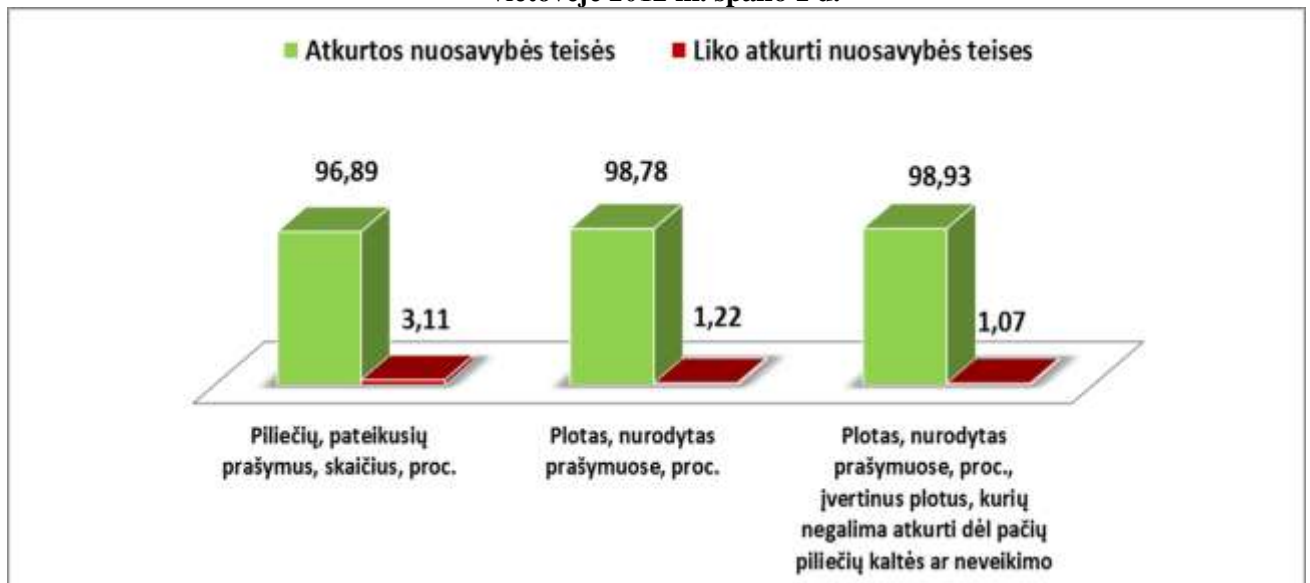
Siekdamas patikslinti statistinius duomenis apie nuosavybės teisių atkūrimo ir žemės ūkio paskirties žemės pardavimo eigą šalyje bei užtikrinti šių duomenų teisingumą, nustatyti likusių atlikti darbų kiekį vykdant žemės reformą, išsiaiškinti esmines problemas, trukdančias sparčiam ir sklandžiam nuosavybės teisių atkūrimo procesui Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2012 m. birželio 5 d. pavedimu Nr. 1PAV-(1.8)-255 įpareigojo Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių vedėjus užtikrinti, kad iki 2012 m. liepos 9 d. Nacionalinės žemės tarnybos Veiklos koordinavimo skyriui būtų pateikti 2012 m. liepos 1 d. būklei surinkti ir susisteminti duomenys apie likusį plotą, į kurį neatkurtos nuosavybės teisės piliečiams bei duomenys apie žemės ūkio paskirties žemės pardavimo eigą.

2012 m. rugsėjo–spalio mėn. Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių pagal minėtąjį pavedimą Nr. 1PAV-(1.8)-255 pateikti duomenys apie likusius plotus, į kuriuos neatkurtos nuosavybės teisės bei duomenys apie valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimą perkelti į Nacionalinės

žemės tarnybos vidinį tinklalapį – intranetą nuolatiniam duomenų naudojimui ir atnaujinimui. Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai skyriai informaciją apie likusius plotus, į kuriuos neatkurtos nuosavybės teisės, bei valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimo eigą atnaujins aktuali informacija kas ketvirtį.

Pagal 2012 m. spalio 1 d. būklei patikslintus duomenis kaimo vietovėse nuosavybės teisės neatkurtos **24,4** tūkst. piliečių į **49** tūkst. ha žemės (iš jų negražinta natūra – 4,2 tūkst. piliečių į 10,6 tūkst. ha plotą), tačiau patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose gražintinos žemės, miško sklypai jau suformuoti **10** tūkst. piliečių **25,6** tūkst. ha plote ir šiuo metu vykdomi žemėtvarkos projektų įgyvendinimo darbai, rengiamos žemės sklypų kadastro dokumentų bylos dėl šios žemės įteisinimo ją turėjusiems piliečiams.

Piliečių prašymuose nurodyti plotai (proc.), į kuriuos dar neatkurtos nuosavybės teisės, kaimo vietovėje 2012 m. spalio 1 d.

Žemės ūkio ministerija ir Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, siekdamos, kad būtų įgyvendinama Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos programa – „2012 m. IV ketvirtį iš esmės baigti žemės gražinimą Lietuvoje“, Vyriausybei pateikė priemonių planą dėl piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius Vilniaus rajone atkūrimo, kuriam pritarta 2010-10-26 Vyriausybės posėdyje.

Nacionalinė žemės tarnyba ėmėsi neatidėliotinių priemonių spartinti piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo Vilniaus rajone procesą – Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2011 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-177 patvirtino Sprendimų dėl piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo Vilniaus rajone iki 2011 m. gruodžio 31 d. priėmimo planą. Vilniaus rajono skyriaus vedėjas buvo įpareigotas užtikrinti šio plano įgyvendinimą. Taip pat šiuo Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintas ir Piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo spartinimo Vilniaus rajone priemonių planas, kuriame numatytos priemonės, padėsiančios Vilniaus rajono skyriaus vedėjui sparčiau priimti sprendimus atkurti piliečių nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius.

Vilniaus rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjas 2011 m. iš viso priėmė 1 808 sprendimus (iš jų – 408 sprendimus gražinant žemę natūra, 1400 sprendimų perduodant nuosavybėn neatlygintinai) atkurti piliečiams nuosavybės teises (47,58 proc. nustatyto privalomų priimti sprendimų skaičiaus), iš jų 2011 m. II pusmetį – 1 281 sprendimą, t. y. 2,4 karto daugiau sprendimų, negu buvo priimta I pusmetį.

Iki 2012 m. spalio 1 d. Vilniaus rajono skyriaus vedėjas priėmė 1027 sprendimus (iš jų – 335 sprendimus gražinant žemę natūra, 692 sprendimus perduodant nuosavybėn neatlygintinai) atkurti piliečiams nuosavybės teises.

Pagal Priemonių planą 2012 m. spalio 1 d. būklei Vilniaus rajono skyriaus vedėjui liko priimti 4765 sprendimus (iš jų 657 sprendimus gražinant žemę natūra, 4108 sprendimus perduodant nuosavybėn neatlygintinai) atkurti piliečiams nuosavybės teises.

2012 m. spalio 1 d. atnaujinus pagal Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. birželio 5 d. pavedimą Nr. 1PAV-(1.8)-255 pateiktus duomenis (vardinius sąrašus), 2012 m. spalio 1 d. būklei Vilniaus rajono skyriaus vedėjui buvo likę priimti 4402 sprendimus (iš jų 511 sprendimų gražinant žemę natūra, 3891 sprendimą perduodant nuosavybėn neatlygintinai) atkurti piliečiams nuosavybės teises, t. y. 363 sprendimais (iš jų – 146 sprendimais gražinant žemę natūra ir 217 sprendimų perduodant nuosavybėn neatlygintinai) mažiau nei nustatyta Priemonių plane.

Iki 2012 m. spalio 1 d. patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose gražintinos žemės sklypai 3,7 tūkst. ha plote suprojektuoti 1,1 tūkst. piliečių ir atliekami šių projektų įgyvendinimo darbai (žemės sklypai ženklinami vietovėje, rengiami žemės sklypų kadastro duomenų bylų dokumentai), dar 2,2 tūkst. piliečių 4,1 tūkst. ha plote yra formuojami žemės sklypai šiuo metu rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektus, o 0,8 tūkst. piliečių numatyta suformuoti žemės sklypus 1,3 tūkst. ha plote patvirtinus naujas žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo teritorijas.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Nacionalinės žemės tarnybos direktorius kreipėsi į Žemės ūkio ministeriją, prašydamas pakeisti Priemonių plane 2012–2013 m. nustatytą priimti sprendimų skaičių pagal esamą situaciją, t. y. nustatyti, kad per 2012 m. IV ketvirtį Vilniaus rajono skyrius priims 0,2 tūkst. sprendimų (iš jų – 0,1 tūkst. sprendimų gražinant žemę natūra, 0,1 tūkst. sprendimų perduodant nuosavybėn neatlygintinai), o 2013 m. – 4,2 tūkst. sprendimų atkurti nuosavybės teises (iš jų – 0,4 tūkst. sprendimų gražinant žemę natūra, 3,8 tūkst. sprendimų perduodant nuosavybėn neatlygintinai).

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorius 2012 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-37 patvirtino Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių padalinių 2012 m. žemės tvarkymo darbų planą bei įpareigojo teritorinių padalinių vedėjus organizuoti žemės tvarkymo darbus atitinkamos savivaldybės teritorijoje ir užtikrinti plano įgyvendinimą. 2012 m. Žemės tvarkymo darbų plane numatyta priimti iš viso **25,02** tūkst. sprendimų dėl piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo kaimo vietovėje ir **15,09** tūkst. sprendimų dėl piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo miesto vietovėje.

Iki 2012 m. spalio 1 d. priimti 6,4 tūkst. sprendimų atkurti nuosavybės teises kaimo vietovėje, tai sudaro 25,5 proc. viso 2012 m. plano, ir **2,5 tūkst.** sprendimų atkurti nuosavybės teises miesto vietovėje, tai sudaro 16,6 proc. viso 2012 m. plano.

Asmeniniam ūkiui suteiktos ir naudojamos žemės įteisinimas. Iki 2012 m. spalio 1 d. 259,8 tūkst. piliečių privatizavo iš viso **555,48** tūkst. ha teisės aktais asmeniniam ūkiui jiems suteiktos ir naudojamos žemės ūkio paskirties žemės, su **28,15** tūkst. piliečių sudarytos sutartys dėl 49,81 tūkst. ha valstybinės žemės nuomos, o **9,6** tūkst. šios žemės naudotojų parduodami ar išnuomojami žemės sklypai (**16,94** tūkst. ha) įregistruoti nekilnojamojo turto registre valstybės vardu. Privatizuota ir išnuomota, sudarant valstybinės žemės nuomos sutartis, asmeninio ūkio žemė sudaro **96,17** proc. naudojamos asmeninio ūkio žemės ploto. Asmeninio ūkio žemė dar neprivatizuota ir nesudarytos šios

žemės nuomos sutartys, tačiau žemės plotai suformuoti patvirtintuose žemėtvarkos projektuose iš viso **13,53** tūkst. piliečių, atliekami žemėtvarkos projektų įgyvendinimo darbai ir rengiamos žemės sklypų kadastro bylos dėl asmeninio ūkio žemės įteisinimo.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-37 patvirtintame 2012 m. žemės tvarkymo darbų plane numatyta, kad teritoriniai padaliniai per 2012 metus **8,23** tūkst. naudotojų įteisins asmeniniam ūkiui suteiktą ir naudojamą žemę, o **10,82** tūkst. naudotojų žemės sklypai bus įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, arba jiems bus nutrauktos naudojimosi asmeninio ūkio žeme teisės.

Iki 2012 m. spalio 1 d. **4,3** tūkst. naudotojų (52,51 proc. viso 2012 m. plano) įteisinta naudojama asmeninio ūkio žemė, dar **3,45** tūkst. naudotojų (31,84 proc. viso 2012 m. plano) žemės sklypai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre arba jiems nutrauktos naudojimosi asmeninio ūkio žeme teisės.

Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimas. Vykdam žemės reformą, sudaromos palankios sąlygos fiziniams bei juridiniams asmenims įsigyti žemės iš valstybės. Iki **2012 spalio 1 d. 27,72** tūkst. fizinių ir juridinių asmenų, pageidaujančių kaimo vietovėse pirkti **445,38** tūkst. ha žemės yra pateikę visus reikalingus dokumentus, patvirtinančius, kad turi pirmumo teisę įsigyti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės, ar turi teisę į valstybės paramą šią žemę įsigyjant iš valstybės, iš jų **0,63** tūkst. juridinių asmenų pageidauja pirkti iš valstybės **40,99** tūkst. ha žemės.

Iki 2012 m. spalio 1 d. iš viso fiziniai ir juridiniai asmenys nupirko **183,83** tūkst. ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemės.

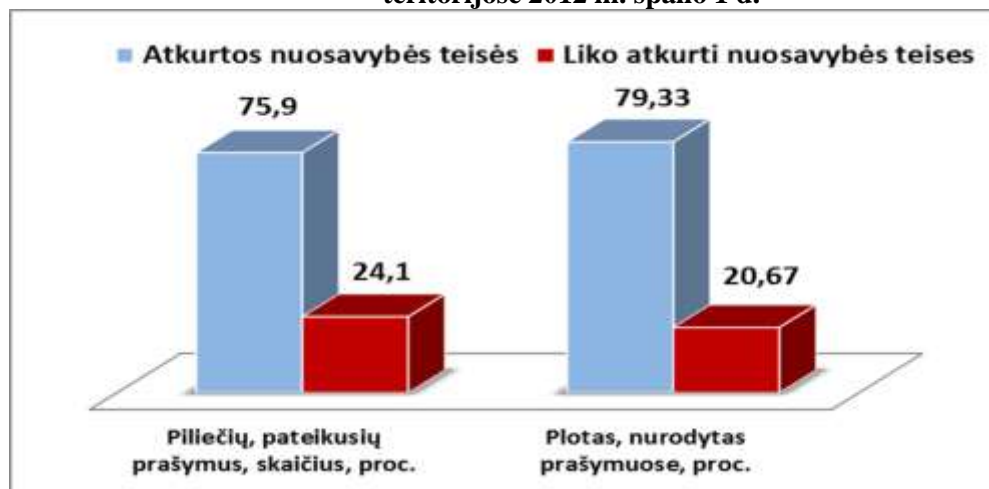
2012 m. spalio 1 d. atnaujinus pagal Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. birželio 5 d. pavedimą Nr. 1PAV-(1.8)-255 pateiktus duomenis (vardinius sąrašus), 2012 m. spalio 1 d. būklei liko nepatenkinti 14 tūkst. prašymų parduoti 282,22 tūkst. ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemės, tačiau patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypai 135,2 tūkst. ha plote suprojektuoti 9,76 tūkst. piliečių, dar 1,8 tūkst. piliečių 56,96 tūkst. ha plote yra formuojami žemės sklypai šiuo metu rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektus, o 0,1 tūkst. piliečių numatyta suformuoti žemės sklypus 2,81 tūkst. ha plote patvirtinus naujas žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo teritorijas.

Piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimas miestuose. Iki **2012 m. spalio 1 d.** pateikti **51,72** tūkst. piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į **39,79** tūkst. ha žemės miestams iki 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose.

Nuosavybės teisės į miestuose turėtą žemę atkurtos **75,9** proc. piliečių, pateikusių visus nuosavybės teisę įrodančius ir giminystės ryšį su turėtos žemės savininku patvirtinančius dokumentus, prašymuose nurodyto ploto, į **79,33** proc. ploto, nurodyto jų prašymuose.

Iki šių metų spalio 1 d. didžiuosiuose šalies miestuose bei kurortuose piliečių nuosavybės teisės į iki nacionalizacijos turėtą žemę atkurtos taip: Vilniaus m. – 36,07 proc.; Kauno m. – 72,74 proc.; Klaipėdos m. – 99,44 proc.; Marijampolės m. – 99,85 proc.; Telšių m. – 97,17 proc.; Šiaulių m. – 93,31 proc.; Panevėžio m. – 50,45 proc.; Druskininkuose – 88,45 proc. ir Palangoje – 66,06 proc. prašymuose nurodyto ploto.

Piliečių prašymuose nurodyti plotai (proc.), į kuriuos dar neatkurtos nuosavybės teisės, miestų teritorijose 2012 m. spalio 1 d.

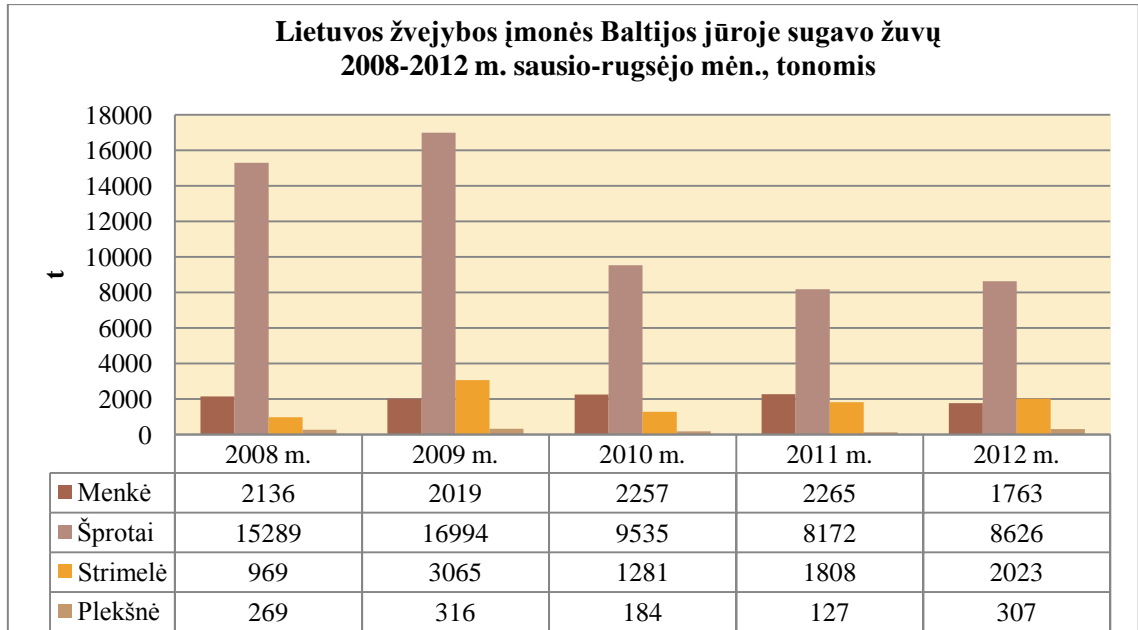
Miestų teritorijose neatkurtos nuosavybės teisės 12,5 tūkst. piliečių į 8,2 tūkst. ha žemės plotą.

Pagrindinės priežastys, dėl kurių neatkuriamos nuosavybės teisės miestuose: laisvos valstybinės žemės trūkumas, savivaldybės nepateikia suformuotų sklypų dokumentacijos.

ŽUVININKYSTĖ

Žvejyba Baltijos jūroje. Lietuvai Baltijos jūroje skiriamos keturių žuvų rūšių – menkių, strimelių, šprotų ir lašišų – žvejybos kvotos, tačiau pagal mūsų šalies žvejų sugaunamų žuvų kiekius svarbiausios žuvys yra menkės, strimelės, šprotai ir plekšnės.

2012 m. sausio – rugsėjo mėn. Lietuvos žvejybos įmonės Baltijos jūroje (įskaitant priekrantę) sugavo 12 874 t įvairių rūšių žuvų. Pagrindinę žvejybos laimikio Baltijos jūroje dalį sudarė: 8 626 t Baltijos šprotų, 2 023 t strimelių, 1 763 t menkių ir 307 t upinių plekšnių. 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. buvo sugauta 347 t daugiau įvairių rūšių žuvų, nei per 2011 m. tą patį laikotarpį. 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. buvo daugiau sugauta strimelių (12 proc.), Baltijos šprotų (6 proc.) ir upinių plekšnių (142 proc.), tačiau mažiau menkių (22 proc.).

Šaltinis. Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

Žvejyba tolimuosiuose žvejybos rajonuose. Pagrindiniai Lietuvos Respublikos žvejybos laivų tolimieji žvejybos rajonai – Vakarų Afrikos valstybių (Mauritanijos Islamo Respublikos ir Maroko Karalystės) išskirtinių ekonominių zonų vandenys, kuriuose žvejojama pagal dvišalius Europos Sąjungos ir šių trečiųjų šalių žuvininkystės partnerystės susitarimus; Pietų Ramusis vandenynas (už pakrančių valstybių išskirtinių ekonominių zonų ribų), kuriame įsteigta Pietų Ramiojo vandenyno regioninė žvejybos valdymo organizacija (SPRFMO); Žvejybos Šiaurės Vakarų Atlante organizacijos (NAFO) ir Žvejybos Šiaurės Rytų Atlante komisijos (NEAFC) reguliuojami rajonai.

2012 m. sausio–rugsėjo mėn. Mauritanijos Islamo Respublikos išskirtinės ekonominės zonos vandenyse žvejojo 3 Lietuvos Respublikos žvejybos laivai, sugauta 23 225 t pelaginių žuvų (daugiausiai sardinėlių, stauridžių, sardinių ir afrikinių skumbrių). Dabartinio Europos Sąjungos ir Mauritanijos Islamo Respublikos žvejybos partnerystės susitarimo protokolo galiojimas baigėsi 2012 m. liepos 31 d., todėl dar 2011 m. ES pradėjo derybas su Mauritanijos Islamo Respublika dėl naujojo protokolo sudarymo.

Nuo 2010 m. pagal komercines žvejybos licencijas buvo pradėta žvejoti Gvinėjos ir Senegalo išskirtinėse ekonominėse zonose. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. keturi Lietuvos laivai Gvinėjos zonoje sugavo 11 213 t, Senegalo zonoje – 12 598 t įvairių rūšių žuvų.

2011 m. vasario 28 d. baigėsi ES – Maroko Karalystės žuvininkystės partnerystės susitarimo protokolo galiojimas, bet jis Tarybos sprendimu 2011/491/ES buvo laikinai pratęstas dar vieneriems metams. Tačiau 2011 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamentas balsavo prieš, kad būtų pritarta šio protokolo sudarymui, ir 2011 m. pabaigoje ES laivų (įskaitant Lietuvos laivus) žvejybos veikla Maroko Karalystės vandenyse buvo skubiai nutraukta ir 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. nebuvo vykdoma.

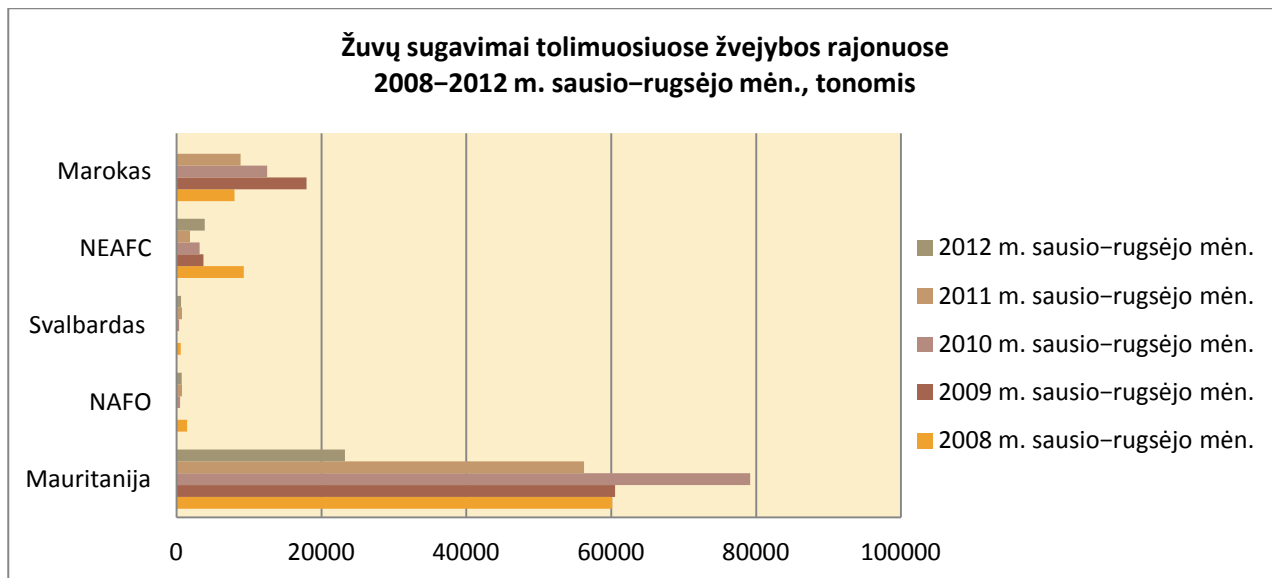
2012 m. NAFO reguliuojamame rajone Lietuvai skirta 134 t krevečių, 103 t menkių, 1 868 t jūros ešerių, 128 t kalmarų, 23 t juodųjų (Grenlandijos) paltusų ir 75 t rombinių rajų žvejybos kvotos. 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. du Lietuvos laivai šiame žvejybos rajone sugavo 708 t įvairių žuvų.

2012 m. NEAFC reguliuojamame rajone Lietuvai skirta 126 t skumbrių, 2 t juodųjų (Grenlandijos) paltusų, 54 t bukasnukių ilgauodegių grenadierių, 1 t juodųjų kalavijų, 8 t melsvųjų molvų ir 21 t rombinių rajų žvejybos kvotą. Po apsikeitimų žvejybos kvotomis su kitomis Europos

Sjungos valstybėmis (kurių metu Lietuva gavo jūros ešerių žvejybos kvotų), 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. keturi Lietuvos laivai šiame žvejybos rajone sugavo 3 863 t įvairių žuvų.

2011 m. Svalbardo žvejybos rajone (Norvegijos išskirtinė ekonominė zona) Lietuvai skirtos 647 krevečių žvejybos dienos, per 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. šiame rajone sugauta 613 t krevečių.

Pietų Ramiajame vandenyne Lietuvai skirta 4725 t peru stauridžių žvejybos kvota. Žvejyba 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. Pietų Ramiajame vandenyne nebuvo vykdoma.

Šaltinis. Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

Žvejyba vidaus vandenyse. Pagal Aplinkos ministerijos nustatytus žvejybos limitus 2012 m. Kuršių mariose leista sužvejoti 480 t karšių, 120 t sterkių bei 200 t stintų, Kauno mariose – 68 t įvairių rūšių žuvų, iš jų 6,53 t karšių, Kruonio HAE aukštutiniame baseine – 15 t įvairių rūšių žuvų, iš jų 3 t karšių. Nustatyti žuvų sugavimo limitai 34 telkiniuose (117,5 t), seliavų arba stintelių žvejybos įrankių limitai 44 ežeruose, stintų žvejybos Nemuno žemupyje limitai (60 žvejybos vietų 105 tinklai), ungurių žvejybos vietos 51 upelyje, taip pat leista verslinė žvejyba 16 Nemuno žemupio polderių. Iš viso vidaus vandens telkiniuose žvejybos kvotos paskirtos 133 naudotojams.

2012 m. sausio–rugsėjo mėn. Kuršių mariose iš viso sugauta 645,8 t žuvų. Pagrindinę laimikio dalį sudarė karšiai (227,6 t), kuojos (191,1 t) ir sterikai (40,8 t). Nemuno žemupyje sugauta 413,8 t stintų. Nemuno žemupio polderiuose iš viso sugauta 71,9 t žuvų, daugiausia karšių – 44,6 t.

Žuvivaisos darbai. Žuvivaisos skyrius tęsia žuvų įveisimo darbus į valstybinius neišnuomotus vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą. Pagal patvirtintą 2012 m. žuvų ir vėžių įveisimo programą – planą žuvis įveistos 94 upėse, 76 ežeruose ir 9 tvenkiniuose bei vandens saugyklose. Per 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. išleista 16 žuvų rūšių, kurių bendras kiekis 29,379 mln. Pagal amžiaus grupes įveista žuvų: lervučių (0) – 16 250 tūkst. (tik seliavų); paaugintų (0p) – 12 895 tūkst.; šiųmetukų (0+) – 169,5 tūkst.; metinukų (1) – 54,88 tūkst.; dvivasarių (1+) – 3,01 tūkst.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 3D-165 patvirtintu Valstybiniu žuvų ir vėžių gaudymo žuvivaisai 2012 metų planu, buvo atlikti siauražnyplių ir plačiažnyplių vėžių perkėlimo bei lydekų, paprastųjų karosų, margųjų upėtakių, kiršlių, starkių ir šamų reproduktorių gaudymo darbai.

Toliau tęsiami aštriašnių eršketų išteklių atkūrimo darbai. Ši pavasarį ir vasarą į Neries ir Šventosios upes paleista 381 vnt. šių žuvų metinukų ir 10 vnt. dvivasarių. Didesnė dalis eršketukų sužymėta išoriniais ir elektroniniais žymekliais. Vykdomas išteklių atkūrimo programoje numatytas šių žuvų migracijos stebėjimas.

Liepos–rugpjūčio mėn. buvo vykdomi Europinių ungurių (*Anguilla anguilla* L.) išteklių valdymo Lietuvoje plano (patvirtinto Europos Komisijos 2009 m. gruodžio 22 d. sprendimu K(2009)10244) darbai ir į 110 Lietuvos ežerų išleista 440 tūkst. paaugintų europinių ungurių jauniklių, kurių dalis paženklinanti tam, kad Lietuvos ir kitų šalių mokslininkai galėtų stebėti ungurių migraciją.

Uždarose sistemose sėkmingai auginami išveisti kiršliai, margieji upėtakiai, šlakiai ir lašišos.

Pagal 2011–2017 metų aplinkos monitoringo programos 2012 metų planą, įvairiuose vandens telkiniuose buvo vykdoma specialioji žvejyba mėginams paimti.

Atnaujinus veiklą Trakų Vokės padalinyje, šį pavasarį jis įteisintas kaip Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos poskyris. Žuvivaisos skyriaus darbuotojai savo jėgomis tvarko teritoriją, remontuoja įrenginius, vėl atkurtos sąlygos šaltavandenėms žuvims auginti. Dabar čia sėkmingai auginami vaivorykštiniai ir margieji upėtakiai, lašišos, šlakiai, peledės ir kiršliai. Ruošiamos sąlygos inkubacinio cecho ir įrangos rekonstrukcijos projektui tęsti.

Pirminis žuvininkystės produktų pardavimas ir supirkimas. Pagal ES bendrosios žuvininkystės politikos nuostatas, siekiant užtikrinti žuvų išteklių naudojimo apskaitą ir kontrolę, pirmą kartą po iškrovimo sugautos žuvys turi būti parduodamos registruotiems pirminiams žuvininkystės produktų supirkėjams, aukcione arba gamintojų organizacijoms. Supirkėjai Žuvininkystės tarnyboje prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos buvo pradėti registruoti 2005 m. Iš viso iki 2012 m. rugsėjo 30 d. Lietuvos Respublikoje buvo įregistruota 344 pirminių žuvininkystės produktų supirkėjų, o per tą patį laikotarpį išregistruoti 134 pirminiai žuvininkystės produktų supirkėjai. Per 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. įregistruoti 24 nauji pirminių žuvininkystės produktų supirkėjai. Pirminio supirkimo ir pardavimo metu Lietuvos Respublikoje dažniausiai parduodamos Lietuvos žvejybos įmonių Baltijos jūroje sugautos ir Klaipėdos uoste iškrautos žuvys. Dalis žvejybos įmonių (ypač žvejojančių tolimuosiuose žvejybos rajonuose) sugautas žuvis iškrauna ir parduoda ne Lietuvoje.

2012 m. sausio – rugsėjo mėn. Lietuvoje iškrauta ir pateikta pirminiam pardavimui 1 763 t menkių (perskaičiavus į gyvą svorį), 307 t upinių plekšnių, 245 t strimelių, 229 t šprotų. Didžioji dalis sugautų šprotų ir strimelių, kaip ir ankstesniais metais, buvo iškrauta ir pirmą kartą parduota ne Lietuvoje.

Žuvų perdirbimo pramonė. Dauguma žuvų perdirbimo įmonių žaliavas importuoja, o didžiąją dalį pagamintų žuvų produktų eksportuoja. 2012 m. sausio – rugsėjo mėn. Lietuvos žuvų perdirbimo įmonės pagamino 39 tūkst. t žuvininkystės produktų už 281 mln. Lt. Daugiausia pagaminta žuvų gaminių (surimi produktų), sūdytų, rūkytų ir vytintų žuvų ir žuvų filė. Pagrindinės perdirbamos žuvų rūšys – silkės, lašišos, menkės, skumbrės, kitos jūrinės žuvys.

Užsienio prekyba. 2012 m. sausio – rugpjūčio mėn. Lietuva iš viso eksportavo 58,5 tūkst. tonų žuvininkystės produktų už 649 mln. Lt ir importavo 67,7 tūkst. tonų už 593,9 mln. Lt. Daugiausiai iš Lietuvos eksportuota surimi gaminių ir kitų paruoštų žuvų produktų. Daugiausia žuvininkystės produktų (pagal vertę) – už 214 mln. Lt buvo eksportuota į Vokietiją.

Europos Sąjungos parama. Tęsiant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos (toliu – Veiksmų programa) įgyvendinimą, 2012 m. sausio–rugsėjo mėn. buvo paskelbta 11 kvietimų teikti paraiškas paramai iš Europos žuvininkystės fondo gauti ir gautos 29 paramos paraiškos. Šiuo metu vyksta paramos paraiškų surinkimas pagal 6 kvietimus teikti paraiškas.

Pagal Veiksmų programą skirta ir išmokėta parama 2012 m. sausio–rugsėjo mėn., Lt

Eil. Nr.	Veiksmų programos kryptis, priemonė, veiklos sritis	Išmokėta paramos suma, tūkst. Lt	Pasirašyta sutarčių/patvirtintų paraiškų, kai sutartis nepasirašoma, vertė, tūkst. Lt
1.	I kryptis. Priemonė „Laiivų žveijbos veiklos nutraukimas visam laikui“	-	-
2.	I kryptis. Priemonė „Laikinas žveijbinės veiklos nutraukimas“	-	-
3.	I kryptis. Priemonė „Žveijbos laivų modernizavimas“	-	-
4.	I kryptis. Priemonė „Socialinio ir ekonominio pobūdžio priemonės“	-	-
5.	II kryptis. Priemonė „Akvakultūra“	7 905 861,83	15 172 526
6.	II kryptis. Priemonė „Žveijba vidaus vandenyse“	391 720,00	2 022 523
7.	II kryptis. Priemonė „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“	6 753 513,00	-
8.	III kryptis. Priemonė „Žveijbos uostai, prieplaukos, iškrovimo vietos“	-	-
9.	III kryptis. Priemonė „Kolektyviniai veiksmai“	1 677 250,62	2 774 439
10.	III kryptis. Priemonė „Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės“	2 556 563,80	-
11.	III kryptis. Priemonės „Kolektyviniai veiksmai“ veiklos sritis „Bandomieji projektai“	378 144,00	1 130 083
12.	IV kryptis. Priemonė „Tvari žuvininkystės regionų plėtra“	768 402,61	3 450 487
13.	V kryptis. Priemonė „Techninė parama“	2 256 873,13	-
	IŠ VISO	22 688 328,99	24 550 058